

Aurkibidea

SARRERA	1
LEHEN ZATIA: OINARRITZEN	7
1. Giza eta Gizarte Zientzietako ikuspegi nagusiak.....	7
1.1. Ikuspegi ezberdinak hezkuntzaren arloan.....	11
1.1.1. Determinismo tekno-funtzionalista eta estrukturalista.....	12
1.1.2. Interakzionalismoa.....	14
1.1.3. Erreproduzioaren eta produkzioaren teoriarikak.....	15
1.2. Curriculumaren gaineko ikuspegiak.....	18
2. Identitatea eta errealitate hegemoniko eta ez hegemonikoak: Euskal Herriko gizarte kontraesanak.....	22
3. Curriculum: ezagutza, hegemonia eta identitateen arazoan artean.....	27
4. Identitatea: giza ezaugarri funtsezkoa.....	29
5. Ingurunea Euskal Herrian: ingurune hegemonikoa eta soziokulturala.....	37
5.1. Ingurune hegemonikoa.....	37
5.1.1. Indibidualizazioa eta klase sozialak.....	37
5.1.2. Legea eta bortxa.....	39
5.1.3. Lan intelektuala eta eskulana: jakintza eta boterea, hezkuntza eta curriculum.....	39
5.1.3.1. Curriculum hegemonikoa.....	41
5.1.4. Espazioa eta denbora: lurraldea eta historia.....	43
5.1.5. Hizkuntza eta kultura.....	46
5.2. Ingurune soziokulturala. Nazio etnikoa baina estaturik ez.....	48
5.2.1. Indibidualizazioa eta herri kolektibitatearen aldarrikapena.....	51
5.2.2. Aldarrikapen etnolinguistikoa eta kulturala.....	51
5.2.3. Aldarrikapen politiko-juridikoa.....	53
5.2.4. Historiaren eta lurraldearen aldarrikapena.....	55
5.2.4.1. Historiografia Euskal Herrian.....	56
5.2.5. Intelligentsia euskaldunaren aldarrikapena: Unibertsitate, Hezkuntza eta curriculum nazionalaren aldarrikapenak.....	64
5.2.5.1. Euskal Herriko curriculum nazionalaren aldarrikapen historikoa.....	65
5.2.5.1.1. Iparraldean.....	67
5.2.5.1.2. Hegoaldean.....	68
6. Ezagutza arloak curriculumean: Geografia, Historia eta Ingurunearen Ezaguera.....	75
6.1. Curriculum eta ezagutza ofiziala.....	77
6.1.1. Ezagutzaren klasifikazioa, jakintza-arloak edo diziplinak.....	78
6.1.2. Edukia eta denbora: curriculum integratua eta agregatua.....	78
6.1.3. Edukien arteko harremanak.....	79
6.1.4. Edukia egokitzapen didaktikoan.....	80
6.2. Zientziak eta diziplinak: Geografia eta Historia.....	81
6.2.1. Geografia: espazioaren eraketa.....	81
6.2.1.1. Geografia Ingurunean: espazioa eskolagai.....	84
6.2.1.2. Mapa: espazioaren irudikapena.....	85
6.2.2. Historia aldaketa da: Historiari hurbilketa laburra.....	86
6.2.2.1. Historiaren Irakaskuntza.....	91
6.2.2.2. Kronograma: denboraren irudikapena.....	94
6.3. Ezagutza arloak: Ingurunearen Ezaguera, Geografia, Historia.....	95
6.3.1. Hegoaldean, Ingurunearen Ezaguera.....	95

6.3.2. Iparraldean, Geografia eta Historia.	99
6.3.3. Diseinu ofizialetako eduki geografikoak.	100
6.3.4. Diseinu ofizialetako Historia edukiak.	103
7. Curriculum ofizialaren azken zehaztapen maila: testuliburua.	109
7.1. Ikasliburua, testuliburua, manuala.	110
7.2. Testuliburua benetako curriculuma.	111
7.3. Edukiaren testuinguratzea testuliburuan.	114
7.4. Testuingurua: testu-idatzi eta ikonografiaren arteko uztarketa.	118
7.4.1. Testu-idatzia.	118
7.4.2. Ikonografia.	120
7.4.3. Zuria.	124
8. Testuliburuari buruzko ikerketak.	124
9. Ikerketaren helburuak eta hipotesiak.	137
10. Ikerketaren datu bilketa eta metodologia.	139
10.1. Lagina: testuliburuaren aukeraketa.	139
10.2. Testuliburuak aztertzeko epeak.	140
10.3. Hustutako testuliburuak.	142
10.4. Testuliburuaren identifikazio fitxa.	144
10.5. Testuliburuaren datuak biltzeko prozedura.	145
10.6. Testuliburuak neurtzeko irizpideak.	146
10.6.1. Ikonoen azterketa kuantitatiboa.	147
10.6.1.1. Ikonoen kolorea.	147
10.6.1.2. Ikonoen kokapena.	147
10.6.1.3. Ikono kopurua orrialdeko.	148
10.6.1.4. Ikonoen tamaina.	148
10.6.2. Ikonoen azterketa kualitatiborako irizpideak.	149
10.6.2.1. Ikonoen deskribatzaileak.	149
10.6.2.2. Edukiaren testuingurua eta izaera neurtzeko kategorizazioa.	150
10.7. Datu basea.	157
10.8. Froga estatistikoak.	157
10.9. Lurraldea eta historia aztertzeko prozedura: Ingurune hurbiletik urrutikora.	158
BIGARREN ZATIA: DATUEN AZTERKETA.	159
11. Euskal Herriko lurraldea testuliburuetan.	159
11.1. Haurraren ingurunearen ezaugarriak testuliburuetan.	159
11.2. Ingurune hurbila osatzen duten aldagaien izaerak.	161
11.3. Euskal Herriko lurralde historikoetako ikonoak.	164
11.4. Euskal Herriko lurralde historikoetako ikonoen izaera.	168
11.5. Nolakoa da Euskal Herria testuliburuetan?	174
11.5.1. Euskal Herria testuliburuak, hizkuntzaka lehen aroan, 1876-1975.	175
11.5.2. Euskal Herria testuliburuak, hizkuntzaka bigarren aroan, 1976-1991.	176
11.5.3. Euskal Herria testuliburuak, hizkuntzaka hirugarren aroan, 1991-2000.	177
11.5.4. Atalaren ondorio bezala.	180
11.6. Euskal Herria European.	181
11.6.1. Europa.	181
11.6.2. Euskal Herria, Estaturik gabeko nazioak eta Estatu-nazioak.	184
11.6.3. Euskal Herri banandua: Iparralde eta Hegoalde.	185
11.6.3.1. Iparralde testuliburuak.	187
11.6.3.2. Hegoalde testuliburuak.	188
11.6.3.3. Arloari buruzko laburpena.	189

11.7. Euskal Herria eta Estatu Hegemonikoa	190
11.7.1. Espainia	190
11.7.1.1. Euskal Autonomi Erkidegoa	191
11.7.1.2. Nafarroako Foru Komunitatea	192
11.7.1.3. Espainia, Euskal Autonomi Erkidegoa, Nafarroako Foru Komunitatea	193
11.7.2. Frantzia	194
11.8. Mapak	195
11.8.1. Mapak eta planoak	195
11.8.2. Mapen nongotasuna	197
11.8.3. Euskal Herriko mapen izaera	198
11.8.4. Euskal Herriko lurraldeak mapetan	199
11.8.5. Euskal Herria Estatu-nazio biren menpe: Iparraldea eta Hegoaldea	203
11.8.6. Euskal Herriko, Espainiako, Frantziako eta Europako mapak alderatuta	203
11.8.7. Euskal Herriko, Espainiako, EAE-ko eta NFK-ko mapak	206
11.8.8. Euskal Autonomi Erkidegoko eta Nafarroako Foru Komunitateko mapak Espainiakoekin batera lantzen direnean	211
11.9. Mapek islatzen dituzten edukiak	212
11.9.1. Mapa klimatikoak	214
11.9.2. Mapa fisikoak	219
11.9.3. Mapa politikoak	221
11.9.4. Mapa demografikoak	222
11.9.5. Mapa ekonomikoak	223
11.9.6. Komunikabidei buruzko mapak	225
11.9.7. Mapa linguistikoak	226
11.9.8. Mapa historikoak	226
12. Euskal Herriaren Historia testuliburuetan	228
12.1. Erreferentzi historikoa duten ikonoak	228
12.2. Ezaugarri historikoak lantzeko erabiltzen diren aldagaiak	230
12.2.1. Argazkiak, marrazkiak eta mapa historikoak	230
12.2.2. Eszena, jarduera, prozesu, monumentu, eraikuntza eta pertsonaia historikoak	231
12.3. Landutako aldagai orokorren izaera	233
12.3.1. Marrazki eta argazki historikoak	233
12.3.2. Eszenak, jarduerak, prozesuak eta gertaera historikoak	235
12.4. Aspektu historikoak lantzen dituzten beste aldagai batzuk: monumentuak, eraikuntzak, pertsonaiak eta kronogramak	238
12.4.1. Monumentuak eta eraikuntza historikoak	238
12.4.2. Pertsonaia historikoak	240
12.4.3. Kronogramak	243
12.4.4. Mapa historikoak	246
12.5. Euskal Herriko lurraldeetako ikono historikoen izaera	250
12.5.1. Euskal Herriko lurraldeetako ikono historikoak	252
12.5.2. Euskal Herriko lurraldeetako ikono historikoen izaerak	253
12.6. Aro historikoak	256
12.6.1. Aro historikoen izaerak	257
12.6.1.1. Lehen aroa (1876-1974)	257
12.6.1.2. Bigarren aroa (1975-1991)	259
12.6.1.3. Hirugarren aroa (1992-2000)	260
12.6.2. Historiaurrea	262

12.6.3. Antzinaroa	263
12.6.4. Erdi Aroa	265
12.6.5. Aro Modernoa	266
12.6.6. Aro Garaikidea	267
12.6.7. Euskal Herriko gai historiko biren adibidea: Baskonia eta Nafarroako Erresuma	268
12.7. Ikono historikoen agerpena eta izaera: orokorrean, testuliburuka, hizkuntzaka eta argitaletxeka	271
12.7.1. Ikono historikoen agerpena orokorrean, aroka eta hizkuntzaka	271
12.7.2. Hizkuntza bakoitzeko Ikono historikoen garapena, aroka	272
12.7.3. Testuliburu bakoitzaren ikono historikoen izaera aroka	274
12.7.3.1. Lehen aroko (1875-1975) ikono historikoen izaerak	274
12.7.3.2. Bigarren aroko (1975-1991) ikono historikoen izaerak	275
12.7.3.3. Hirugarren aroko (1992-2000) ikono historikoen izaerak	279
12.7.4. Ikono historikoen izaera hizkuntza ezberdinetako testuliburuetan	284
12.7.4.1. Ikono historikoen izaera euskarazko testuliburuetan	285
12.7.4.2. Ikono historikoen izaera frantsesezko testuliburuetan hiru aroetan	288
12.7.4.3. Ikono historikoen izaera gaztelaniazko testuliburuetan hiru aroetan	290
12.8. Ikono historikoen izaera argitaletxeka bigarren eta hirugarren aroetan	293
12.8.1. Saioka, Elkar eta Erein	294
12.8.2. Bruño eta Ardatz- Bruño	295
12.8.3. Edelvives, Ibaizabal-Edelvives	296
12.8.4. S.M. argitaletxea	296
12.8.5. Santillana, Santillana-Zubia edo Zubia-Santillana	297
12.8.6. Edebé eta Edebé-Giltza	299
12.8.7. Anaya eta Anaya-Haritzta	300
12.8.8. Vicens-Vives	301
12.8.9. Hatier eta Ikas-Bi	301
HIRUGARREN ZATIA: ONDORIOAK	303
13. Lurraldea Euskal Herriko testuliburuetan	303
13.1. Ingurunea zehazten duten aldagaien izaerak	303
13.2. Euskal Herriko lurraldeak	304
13.3. Euskal Herria	307
13.4. Europa testuliburuetan	308
13.5. Euskal Herria eta Estatuak	309
13.5.1. Iparraldea eta Hegoaldea	309
13.5.2. Estatuak eta autonomiak	310
13.6. Mapa eta Planoak	311
13.7. Mapen edukiak eta izaerak	312
14. Historia Euskal Herriko testuliburuetan	315
14.1. Argazkiak eta marrazki historikoak	315
14.2. Eszenak, prozesuak eta gertaera historikoak	317
14.3. Monumentuak eta eraikin historikoak	319
14.4. Pertsonaia historikoak	320
14.5. Kronogramak	321
14.6. Mapa historikoa, Nafarroako Erresuma eta Vasconia	322
14.7. Euskal Herriko lurraldeak eta bakoitzarekin lotutako ikono historikoak	323
14.8. Aro historikoak	325
14.9. Ezaugarri historikoak euskarazko, frantsesezko eta gaztelaniazko testuliburuetan	330
BIBLIOGRAFIA	335